

Ø-udvalgets beretning for valgperioden 2022-2025

Ø-udvalgets sammensætning:

Anne Bjergvang, Gitte Carlsen Agersø, Dorthe Winther og Ebba Lawaetz, Omø + Poul Beck Pedersen, Byrådet.

Maj 2024 Udtrådte Gitte Carlsen og Stil Colbjørn Nielsen blev indsuppleret.

I perioden har Ebba, Omø været formand og Anne, Agersø næstformand.

Ø-udvalgets status:

Ø-udvalget har eksisteret siden 1970 i hhv. Skælskør og Slagelse kommuner

2021: Blev det slettet, at et valgt byrådsmedlem fra en af øerne kunne skubbe et valgt ø-udvalgsmedlem ud af ø-udvalget uden at være opstillet eller valgt til ø-udvalget

2023: ny formulering på hjemmesiden der gør det klart, at Ø-udvalget skal høres i alle forhold, der har særlig betydning for øerne.

2025: I forbindelse med budgetreduktion i råd og nævn besluttede Byrådet, at ø-udvalget kun må afholde 6 møder /år med diæter fra 2026 inkl. 12-12-mødet med beboerforeningerne.

Ø-udvalget arbejder med årshjul.

Ø-udvalget har i hele perioden arbejdet med ø-politikens målsætninger

I udvalgets møder deltager Borgerkonsulent Anne Justiniano som sekretær, Rederichef Peter Johansen, adm. medarbejder fra Færgekantoret (Tine Meyer/ Pia Hansen) og Centerchef Chris Balle Nørregaard

Ændring af ledelsesstrukturen på færger og Havne:

Pr. 1. november 2022 blev Peter Johansen Rederichef og der blev ansat 1 chefskipper på hver færge.

Vores øer som helårsbeboede lokalsamfund

Økonomi er en vigtig faktor for at bevare vores øer som helårsbeboede lokalsamfund. Perioden begyndte med et nyt byråd og en genåbning af Budget 2022 med besparelser på 80 mio. kr. i 2022 og dermed besparelser over hele linjen. På denne baggrund blev der udarbejdet sparekatalog i alle politiske udvalg. Ø-udvalget sendte høringsvar til Teknik-, Plan-og Landdistriktsudvalget om færgebesparelser, til Børne- og ungeudvalget om lukning af skole og dagpleje på Omø og sikring af velfungerende dagtilbud i Skælskør til Agersøs børn og sidst til Seniorudvalget om besparelser på ældreområdet.

Færgeøkonomi.

Først og fremmest var og er Ø-udvalget optaget af kravene til færgerne. Agersø-Omø Færgerne havde en sund økonomi indtil 2022 med et oparbejdet overskud på 4,7 mio. kr. med udgangen af 2021, Dette overskud var øremærket til vedligeholdelse og reparationer af færgerne. Sparekravet til Færgedriften lød på 1 mio. kr. i 2022 og 1,2 mio. kr. i overslagsårene samt yderligere besparelser. på 2,4 mio kr. i 2023 pga. stigende dieseludgifter. På baggrund af disse krav, anbefalede ø-udvalget følgende sparetiltag, som også blev iværksat:

- Brændstoffillæg fra 1.7.22 – 31.12. 23. Alene 2023 gav et tilskud til økonomien på 400.000
- Langsommere sejlads – sparet 50-100.000 liter dieselolie
- Bestillingsture for begge øer

Ø-udvalget har ad flere omgange opfordret byrådet til at give tillægsbevillinger til færgeområdet. Ø-udvalget havde i marts 2025 møde med borgmesteren herom.

Byrådet vedtog en tillægsbevilling til færgerne på 5,1 mio. kr. ved 1. budgetopfølgning og ved 2. budgetopfølgning en tillægsbevilling på 1.4 mio. kr.

Ø-udvalget har forholdt sig konstruktivt og kritisk til Færgeøkonomien i alle 4 år. Punktet har jævnligt været på ø-udvalgets dagsorden, der er indgivet mange høringsvar om en mere realistisk budgetlægning for færgerne

I 2025 ser det ud til at byrådet er klar til en mere realistisk budgetlægning i forhold til de faktiske forhold for færgerne brændstof- og værftsudgifter.

Staten har afsat 85 mio. kr til at afhjælpe kommunernes ekstraudgifter til CO2-afgiften. Det forventes at Slagelse Kommune får 1,7 mio. kr.– Ø-udvalget ønsker at pengene skal gå til færgedriften.

Administration af statstilskud til nedsættelse af takster.

I oktober 2019 fik ø-udvalget kompetencen til at administrere statstilskuddet til nedsættelse af færgetakster. Der er løbende arbejdet med prisnedsættelse for både øboere og sommerhusgæster / turister. Typisk har vi i ø-udvalget administreret således, at der var en skulderson fra påske til og med efterårsferien og igen juleugen, hvor taksterne blev nedsat. Ø-udvalget har besluttet størrelsen på nedsatte takster til turister. Og vi vedtog, at taksten på Øbo-biler først blev nedsat med 20% og fra 1. januar 2024 med 50% hele året.

I 2024 fik vi en ekstra sum penge på kr. 1.224.000 til at udrulle Landevejsprincippet. Et beløb vi har **til og med 2027**. Det betød at vi hele året kunne nedsætte taksterne således:

- Øboernes takster på bil og trailer nedsættes med 50 % i forhold til kommunens taksblad
- Øboerne kan rejse gratis mellem øerne
- For turister (personer) nedsættes taksterne med 35 % i forhold til kommunens taksblad
- Turisters køretøjer inkl. motorcykler og knallerter nedsættes med 37 % i forhold til kommunens taksblad.

For et fuldt udbygget landvejsprincip mangler der ca. 1.5 mio. kr. i Slagelse Kommune.

Siden maj 2024 har ø-udvalget afsat kr. 75.000 til gratisture udenfor sejlplanen til foreninger og særlige events. - **Proceduren for dette tiltag er endnu ikke endelig vedtaget.** Det er også fra denne pulje ø-udvalget kan sætte lavere takster ved Åben Ø-dag.

I forbindelse med Byrådets behandling af prisfremskrivning af takster for 2026, indgav ø-udvalget i sit høringssvar og anbefalede, at der ikke sker prisstigning på færgetaksterne, idet en stigning vil udhule virkningen af midlerne til den blå landevej - landevejsprincippet. Denne anbefaling blev ikke efterkommet.

Grøn omstilling

Vores færger sætter stort CO2 aftryk og er derfor også en belastning i forhold til kommunens samlede CO2. Da det er godt for klimaet og kommunen har ø-udvalget i hele perioden dels arbejdet for en eldrevne Standardfærge og dels for at få lavet retrofit på Agersøfærgerne.

Hvad angår standardfærgerne går den ind i en ny udbudsrunde i 2026 og retrofit af Agersøfærgerne er af budgetmæssige årsager udsat til 2027/28.

Ø-udvalget arbejder til stadighed på, at der kommer tilstrækkeligt el til begge øer, dels for at færgerne kan lade på øerne når de overnatter der, men også for at sikre strøm til øerne i fremtiden med de udfordringer der kommer med flere eldrevne køretøjer m.m..

Ø-udvalget har i perioden været inddraget i indretningen af den kommende el-færge, vi har forholdt os til en udarbejdet energi-rapport, til færgerne fremtidige behov for el også ved 3-kantssejlads, til sejltider og sejlads i blæsevej.

Ø-udvalget har sendt en række høringssvar i perioden til støtte for standardfærgeprojektet og med krav til fastholdelse af serviceniveauet. Ø-udvalgets ønsker/krav omkring Standardfærgerne er følgende:

- Ingen serviceforringelse (sejlplan)
- At finansieringen er sikret
- At der er tilstrækkelig ladekapasitet på øerne til fuld opladning samt til 3-kantssejlads.
- At færgerne overnatter på øerne
- At standardfærgerne kan sejle i åbent farvand og i blæsevej
- At Ø-udvalg og beboerforeninger inddrages løbende og i hele processen
- At færgerne bliver 2-mand betjente
- At sejlplaner og offentlig transport passer sammen

Ø-udvalget ønsker et borgermøde hvor man orienterer om standardfærgen, når der er indgået aftale med et værft.

Færgegruppe.

I budget 2024-2028 blev der afsat kr. 200.000 til en analyse af færgedriften. Ø-udvalget har ønsket, at der skulle nedsættes en decideret færgegruppe bestående af øboere og færgepersonale. Denne gruppe skulle være med til at kvalificere beslutninger om det samlede serviceniveau på færgeområdet. –Imidlertid er færganalysen opgivet og ø-udvalgets forslag om færgegruppe er sat på pause.

Personalemøder for færgepersonalet

Ø-udvalget har stædigt arbejdet på, at personalemøder, receptioner og andet personalerelateret ikke skal påvirke servicen for øboerne. Alt sikkerhedsmæssigt, hvor personalet skal være samlet, må vi acceptere kan påvirke sejlplanerne. **På vores møde den 30.5.24, blev ø-udvalget orienteret om, at der arbejdes på en model hvor hele færgedriften kan opretholdes i forbindelse med personalemøder.**

Reduceret sejlplan.

Der bliver løbende arbejdet på at forbedre den reducerede sejlplan bl.a. er det besluttet, at 21-afgangen med Kattegat sejler videre til Omø. Reduceret sejlplan, påvirker et alle - både øboere og færgepersonale.

For at undgå alt for mange misforståelse, kunne det være en ide, hvis hver færge udarbejder en procedure for, hvad der skal gøres på den enkelte færge når man sejler til hhv. Agersø og Omø (forslag fra Ebba). Hvad angår ændringer i sejlplanen, har ø-udvalget bedt om længere varsel, så man kan nå at arrangere sig.

Færgerne – stort og småt.

Færgernes infoskærme:

Ø-udvalget arbejder kontinuerlig med at forbedre brugen af infoskærmene. Vi har drøftet følgende muligheder: kan vi vise film om øerne som en information på, hvad man kan opleve på øerne? Kan vi informere om øernes erhverv? Kan vi sikre, at gammel information slettes automatisk? m.m.

Kaffeautomat på færgerne:

Siden 2023 har der manglet kaffeautomat på begge færger. Kommunen har indkøbt en kaffeautomat og aftalt med 2 øboere, at de sikre det fornødne tilsyn og rengøring. Denne model afprøves på Omøfærgen og kan hvis det fungerer implementeres på Agersøfærgen.

Kost og fejebakke på færgerne:

Ø-udvalget vil gerne medvirke til, at færgerne er rare at befinde sig på. I perioder efterlader håndværkerne en del jord på gulvet. Ø-udvalget har derfor ønsket at der opsættes kost og fejebakke på færgerne til høflig selvbetjening for passagererne.

Postomdeling på øerne 2026.

Post Danmark stopper al omdeling af breve pr. 31.12.25 – Transportministeriet har udmeldt, at småøerne kan søge af en pulje på 5,4 mil til løsning af posthåndtering. Det bliver DAO der skal udføre postomdelingen 1-3 gange ugentlig. Ø-udvalg, beboerforeninger og borgermøder på begge øer har været inddraget. Slagelse Kommune har ansøgt om 1.2 mio. kr. til løsning af opbevaring på Stignæs, transport til øerne og opbevaring af post og pakker på øerne - En "lille sommeropgave" som blev løst fra 22. maj til 15. august 2025.

Borgermøde om fælles varme og energianlæg.

I forbindelse med at kommunen har etableret en pulje til fælles nærvarme og energiprojekter, som grupper af borgere kan søge til rådgivning, tekniske analyser samt økonomisk udredning, foreslog ø-udvalget et

borgermøde rettet mod øboerne. Mødet blev gennemført den 23. januar 2024. Det er usikkert hvor stor udbytte øboerne fik af mødet.

12-12-møder.

Ø-udvalget afholder et årligt 12-12-møde med de 2 øers beboerforeninger. Formålet er at sikre, at ø-udvalget tager de emner op, som øerne har brug for. Indholdet nævnes her i punktform:

Agersø 2022: Biodiversitet, boligbyggeri (Boligforeninger), Fremtidens færger

Omø 2023: Grundvandssikring, erhvervsudvikling, værdien af bevarende lokalplaner

Agersø 2024: Øernes potentiale for kommunen, branding af øerne – Turisme –: færger, erhverv, genoptræning og lejeboliger Arbejdsgruppe nedsat

Omø 2025, Sensommermød: landsdækkende Ø-politik / kommunal Ø-politik, Beredskabsplaner, Visionsplan for Agersø 2045, Plan for Omø Havn og Fleksbolig ordning.

Lejeboliger:

Der er afholdt møder med boligforeninger i Skælskør og Slagelse, Borgmesteren har lovet at tale med boligforeningerne og sidst har centerchefen for kommunale ejendomme lovet at undersøge mulighederne. På Agersø står der en byggemodnet grund klar og på Omø er der en grund, som er udlagt til formålet, men endnu ikke byggemodnet.

Grundvandssikring:

Ø-udvalget bliver 2 gange årlig informeret om drikkevandsituationen på begge øer. På samme måde er vi blevet informeret om resultatet af arbejdet med mageskifte. Omø er udfordret på nitrat, pesticider og clorid.- Boringerne blandes. Agersø: udfordret på nitrat m.m.

Turisme:

Emnet blev drøftet på 12-12-mødet i 2024 og igen på et senere møde med bl.a. Visit Sjælland. Det ser ud til at Visit Sjælland har forsøgt at reklamere for øerne herligheder. Med henblik på at sikre turismerådets opmærksomhed på Agersø og Omø har Ø-udvalget søgt om optagelse i Slagelse Kommunes Turismeråd, men har desværre fået afslag.

Synliggørelse af færgerne:

Ø-udvalget har ad flere omgange drøftet muligheder for at synliggøre færgerne. Dette både med henblik på at flere mennesker får øje for vore øer, men også for at sikre, at selve sejlturen bliver en oplevelse. I den forbindelse har vi drøftet muligheder for at være mere synlige på Slagelse Kommunes hjemmeside, på kommunens infoskærme og Ø-udvalget har drøftet emnet med kommunens kommunikationsmedarbejder. De vise sten er endnu ikke fundet.

Genoptræning:

De øboere, har brug for genoptræning, er ofte svækkede efter indlæggelse eller et længere sygdomsforløb. På grund af afstanden til træningscenter bliver træningen ofte aflyst. Ø-udvalget har haft kontakt til cheferne for Sundhed og Ældre og for Sundhed og Træning med henblik på at øge mulighederne for træning i eget hjem. – Det ser nu ud til at lykkes.

Fleksbolig-ordning:

Hvis øerne får flere fleksboliger (fritidsboliger), bliver der færre boliger til regulær bosætning. I forbindelse med, at der var mulighed for at ændre administrationsgrundlaget for fleksboliger indgav Ø-udvalget hørings svar med følgende forslag: At fleksboligtilladelse gives til ejer og ikke til boligen. På denne måde kan boligen igen blive helårsbolig ved ejerskifte. Og At en helårsbolig først kan blive godkendt til fleksbolig efter en vis liggetid, samt At en ejer af en helårsbolig først kan få godkendt boligen til fleksbolig efter at have ejet/boet i boligen i en vis tid. Det blev vedtaget, men desværre viser det sig at **nogle lokalplaner spænder ben for denne stramning. – Ø-udvalget tager dette op igen.**

Sikker skolevej.

I en periode har ringetider og færgetider ikke passet sammen med det resultat, at ø-børnene ikke kunne nå bussen til Stignæs og havde lange ventetider enten på skolen eller havnen. På den baggrund tog Ø-udvalget initiativ til et møde med skoleleder på Solskinskolen. Det blev efterfulgt af et møde i september

2024 med rep. fra skolebestyrelsen hvor vi også drøftede muligheden for at bus 907 kunne køre ind på skolen holdeplads samle børnene op. Tilbage står nu, at der er for megen trafik på holdepladsen.

Kollektiv trafik.

Der er i hele perioden blevet indsendt høringsvar, når den nye Trafikbestilling skulle behandles i Byrådet. Hvert år har der været udfordringer i forhold til "vores bus 907". Hvert år er den blevet reddet på målstregen.

Ø-udvalget har deltaget i Bus-borgergruppen i 2025. Af problemstillinger der er taget op kan nævnes:

- Bus 907 som skal passe med færger og Kattegat og dermed også til 21-færgerne på alle ugens dage fra juni 2026.
- Bus 907 er skolevejen for ø-børnene som går i skole på Solskinsskolen.
- Bus 907 skal have forbindelse til 470R, så øboerne både kan deltage i aktiviteter i Slagelse og har forbindelse til tog.
- Ønske om at vores færger kommer med i Rejseplanen, det vil gøre det nemmere for øboere og turister at planlægge deres rejse til vores øer resten af landet.

Ø-udvalget arbejder videre med at forbedre forholdene for bus 907 på afsætningspladsen på Solskinsskolen. Der pt. også mange personbiler ("kiss and ride").

Borgerservice (aug 2024 og senere):

På både Agersø og Omø er der lokaler indrettet til Borgerservice. På ingen af øerne bliver de anvendt. Derfor har ø-udvalget haft møde med chefen for Borgerservice Malene Rask. Her fremkom ønsker til borgerservice fra begge øer. Agersø ønsker et borgermøde, hvor Borgerservice fortæller om deres tilbud og hvor man samtidig afdækker øens behov. Omø ønsker fysisk fremmøde fra Borgerservice en gang om måneden i en prøveperiode på 3-6 måneder. - **Administrationen vil udarbejde et oplæg på baggrund af input.**

Vintervedligeholdelse af vejene på Agersø og Omø.

Hvert år har ø-udvalget indsendt høringsvar /budgetønsker til bedre vintervedligeholdelsen af vores veje. Vi har ingen fortove og ingen cykelstier. Vores veje er skoleveje og transportrute for vores hjemmepleje. **Derfor ønsker vi en opgradering af vintervedligeholdelsen, så både børn og voksne kan komme sikkert frem.**

Sommerhusgrunde.

Ø-udvalget er blev anmodet om høringsvar, i forbindelse med at Slagelse kommune fik mulighed for at omplacere et antal sommerhusgrunde, I den forbindelse udtrykte ø-udvalget, at man var indstillet på en omplacering af et areal på Omø S19 og gerne til Agersø, som ønsker flere sommerhusgrunde.

Stignæs Færgehavn.

Venteværelset

I perioden er Venteværelset efter ønske fra flere øboere blevet åbent til efter sidste færge er afsejlet på stignæs.

Molerne.

Den sydlige moler er ved at blive repareret og den nordlige mole er sat på budgette og vil blive repareret i december 2025 eller december 2026.

Offentligt toilet: Toilettet er fint renoveret. I forbindelse med budget 2024-2027 var der forslag om at lukke offentlige toiletter. Ø-udvalget udtrykte modstand mod dette.

Parkeringsburet

Da p-buret bliver brugt af meget få bilister, og da de tekniske installationer samtidig var dyre at vedligeholde, støttede ø-udvalget at bevare indhegningen, man lade det være ulåst. Brugerne fik pengene refunderet. Derimod ønsker ø-udvalget, at Havnen blev bedre videoovervåget, hvilket også er sket.

Agersø.

Sundhedshus:

Lejemålet for sundhedspersonalet ophørte pr. 1. april 2025. Ø-udvalget har presset på for at der blev fundet en løsning før lejemålet ophørte. **Ved valgperiodens afslutning er der endnu ikke fundet en permanent løsning.**

Bundsikring af færgelejet:

I slutningen af maj 2024 blev ø-udvalget informeret om, at arbejdet med bundsikring af færgelejet ville blive påbegyndt i uge 43 og færdiggjort inden udgangen af 2024. Til stor gene for øboerne blev arbejdet først afsluttet februar 2025.

Omø.

Børnehus på Omø:

På grund af vigende børnetal på Omø besluttede Børne- og Ungeudvalget på sit møde i februar 2025 at administration, ø-udvalg og skolebestyrelse sammen skulle udarbejde et oplæg til en fagligt og økonomisk bæredygtig dagtilbud og skole. Arbejdsgruppen kunne den 1. april 2025 forelægge et forslag til Børne- og Ungeudvalget om etablering af et Børnehus efter landsbyordningen på Omø. Børnehuset startede op 1. august 2025.

Kystsikring af Fyrvej

Ø-udvalget har gennem flere år gjort opmærksom på behov for sikring af kysten langs med Fyrvej. **Det er nu på budgettet i perioden 2026/2029.**

Ebba Lawaetz, november 2025